

ПРОГРАМ ОСТАЛИХ АКТИВНОСТИ У ШКОЛИ

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ: развијати код учеика естетска, култура и морална осећања. Неговати осећај за различите видове културних активности и настојати да сви заинтересовани ученици развијају своје склоности и интересовања уз помоћ наставника и уз активно учешће родитеља. Културне активности у школи ће се реализовати кроз приредбе, изложбе ученичких радова, фестивал науке, писање текстова, израду перформанса, одласка у цркву слично.

Активности	Начин остваривања
Приредбе: - Пријем првака - Новогодишња прослава - Прослава дана Светог Саве - Осми март - Дан школе Школске манифестације: - “Јесења авантура” - Школски фестивал науке - “Зеленишијада” Обележавање важних датума - Дан српског јединства, слободе и националне заставе	Припрема приредбе: избор ученика, текстова, сцене, свечани програм, додела признања и награда. На школским манифестацијама - извођење радионица, огледа-експеримената, изложбени експонати, израда и презентовање радова. Израда новогодишњих честитки, украшавање учионица, новогодишња изложба, продајна изложба дејчјих радова и израда честитки за осми март, изложба ускршњих јаја и ликовних радова. Активности за сваки дан током Дечје недеље, у складу са датом темом Дечје недеље (приредба, маскенбал, изложба радова секција, украшавање платоа, различите радионице ученика или тематски дан у млађим разредима). Током недеље сећања и заједништва- активности које су усмерене на неговање културе сећања и одавање поштовања невиним жртвама – ученицима и младима, развој и промоцију хуманости, емпатије, толеранције, поштовања и дијалога.

- Дечија недеља - Дан сећања на српске жртве у Другом светском рату - Дан просветних радника; - Дан примирја у Првом светском рату - Међународни дан матерњег језика; - Сретење - Дан сећања на Доситеја Обрадовића, великог српског просветитеља и првог српског министра просвете; - Ускрс - Недеља сећања и заједништва - Дан сећања на жртве холокауста, геноцида и других жртава фашизма у Другом светском рату; - 1.мај - Дан победе; - Видовдан	Избор историјских и књижевних текстова прилагођених празницима, изложба ликовних радова. Гледање позоришне представе, концерта, обилазак изложбе
Посете позоришту изложби, концерту,...	

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Циљ: развијати код ученика љубав према спорту, истицати значај бављења спортом за живот, здравље и правилан развој младих. У складу са могућностима школе, које нису на завидном нивоу, радити на остваривању ових задатака.

Активности	Начин остваривања
Учешће на такмичењима	-стони тенис -кошарка

	-одбојка -мали фудбал -рукомет
Школски турнир у малом фудбалу у оквиру акције „Спортом против насиља“	Турнир на спортском игралишту између екипа учеика из Марковца и Новог Села
Јесењи крос	На спортском игралишту истрчати предвиђене стазе у присуству лекарске екипе
Недеља школског спорта предвиђена Програмом превенције ризичних понашања:	У сарадњи са другим тимовима у школи реализовати предвиђене активности
Спортска секција	У редовним терминима а у складу са интересовањима ученика развијати вештине и интересовања ученика
Пролећни крос	На спортском игралишту истрчати предвиђене стазе у присуству лекарске екипе
Пријатељска утакмица екипе наставника и ученика завршног разреда.	

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА

Циљ: превентивно деловање, препознавање насиља, консултација са стручним службама, указивање на проблем свим актерима школског живота а све у циљу препознавања и сузбијања насиља у школи

Активности	Начин остваривања
Упознавање родитеља ученика са радом Тима Доношење правила понашања у оквиру одељењске заједнице Учешће Тима у обележавању Дечије недеље	Консултовање са службама изван школе – у зависности од сложености ситуације,...

Упознавање ученика са њиховим правима Промоција кутије поверења Обележавање међународног дана људских права Сарадња са ватрогасном службом-Предавање о штетности употребе пиротехничких средстава Предавање или израда паноа о AIDS-у Организовање хуманитарних активности – помоћ у набављању уџбеника и школског прибора угроженим ученицима Едукација о безбедном коришћењу интернета Спровођење анкете о дискриминацији Обележавање међународних дана борбе против алкохолизма и пушења Изложба дечијих радова на тему „ Без насиља је лепше”- поставка зидних новина Предавање о безбедности , злостављању и занемаривању Обележавање Дана школе Час одељењског старешине – радионица на тему ненасилне комуникације Сарадња са Црвеним Крстом- обележавање недеље Црвеног Крста Стручно усавршавање чланова Тима Избор нај ученик, нај наставник Анализа остварених активности и рада Тима у претходној школској години	• Информисање родитеља/старатеља ученика (позивају се непосредно после насиља и у време консултација) • Организовање посебних програма оснаживања деце за конструктивно поступање у ситуацијама насиља. • Укључивање надлешних служби: Здравствена служба, СУП, ЦЗС (уколико је потребно). • Смиривање ситуације • Прикупљање информација • Консултације • Обавештавање стручне службе у школи
--	--

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљ: Програм професионалне оријентације конципиран је на основу процесног, динамичког, петофазног модела професионалне

оријентације. По овој концепцији, основни циљ програма професионалне оријентације је подстицање развоја личности ученика/ца до промишљене, ваљане и реалне одлуке о избору школе и занимања, планирање каријере и укључивање у свет рада.

Активности које ће се остваривати на радионицама у раду са ученицима/цама омогућавају да примерено узрасту, изграде сазнања, развију умења, способности и вредности које ће бити основа за самостално, компетентно, одговорно и ваљано одлучивање о избору школе и занимања, планирање каријере и укључивање у свет рада.

Активности	Начин остваривања
1. самоспознаја - препознавање сопствених потенцијала, спремност за постигнућа и склоности преко одговарајућег осмишљавања наставе и учења; 2. информисање о занимањима и каријери - припрема расположивих информација о занимањима на структурисан начин или информација које тек треба развити, да би се омогућила информисана одлука о избору занимања; 3. упознавање са путевима образовања - мрежом школа - познавање путева образовања и каријере који воде ка остварењу жељеног занимања; 4. реални сусрети са светом рада - преко анкетања представника занимања, стручне праксе у предузећима („обука за упознавање“) и распитивања у предузећима спровођење теста реалности за жељено занимање; реални сусрети са светом рада и опробавање у појединим занимањима ; 5. доношење одлуке о избору школе и занимања - самостално, промишљено и одговорно доношење одлуке о избору школе или занимања.	Професионална оријентација подразумева укључивање и међусобно повезивање свих актера који имају пресудну улогу и утицај на развој личности ученика и на процес доношења одлука при њиховом избору занимања и остваривању професионалног развоја: родитељи, наставници, стручни сарадници, лекари, стручњаци при Националној служби за запошљавање и други. Носиоци активности и реализације програмских задатака професионалне оријентације су: школски психолог и педагог, одељењске старешине и предметни наставници. Реализација програмских задатака из области професионалне оријентације остварује се у оквиру садржаја редовне наставе и изборне наставе, а сви задаци из овог подручја биће уграђени у планове рада наставничког, одељењског и стручних већа, савета родитеља, школског одбора и ученичког парламента.

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА		
Циљ: Циљ здравствене заштите ученика је развој и практиковање здравог начина живота, као и развој свести о важности очувања сопственог здравља и здравља других људи.		
Задаци	Начин остваривања	време
1. Тема : Систематски прегледи и вакцинација ученика		
Обављање редовне здравствене заштите ученика у складу са законом.	Школа, у сарадњи са Домом здравља Велика Плана, учествује у спровођењу лекарских прегледа ученика који полазе у први разред, редовних лекарских и стоматолошких систематских прегледа, вакцинација, као и других активности у циљу здравствене заштите ученика.	Септембар, март
2. Тема: Хигијена и здравље		
Развијање и одржавање основних здравствених и хигијенских навика. Развијање правилних навика у исхрани.	На часовима одељењских заједница са ученицима ће се разговарати о личној хигијени, хигијени радних просторија, употреби санитарних просторија, као и о хигијенским навикама током болести и током јела. У сарадњи са Домом здравља Велика Плана, организоваће се предавање за ученике и родитеље о правилној исхрани.	Септембар-октобар
3. Тема: Заразне болести и болести зависности		
Упознавање ученика са узроцима, последицама и мерама превенције заразних болести и болести зависности. Развијање свести о значају очувања сопственог здравља и здравља других	О овим темама ученици ће разговарати на часовима одељењских заједница и часовима природе и друштва и биологије. Такође, у сарадњи са Домом здравља, Црвеним крстом и ОУП Велика Плана, организоваће се предавања стручњака за ученике, родитеље и наставно особље школе. Поводом обележавања важних датума везаних за ову тему, биће организоване различите	Новембар-децембар

људи, укључујући питање појма и значаја вакцинације.	активности (изложбе, анкете, вршњачка едукација...).	
4. Тема: Прва помоћ и безбедност		
Обучавање ученика за пружање прве помоћи при повредама.	Представници Црвеног крста Велика Плана одржаће курс прве помоћи за ученике. Биће изабрано по неколико ученика из сваког одељења, који ће касније имати задатак да стечена знања пренесу својим вршњацима. На часовима света око нас, природе и друштва, техничког образовања обрадиће се тема основних правила безбедности у кући, школи, саобраћају, уз потенцијалну сарадњу са МУП Вел. Плана.	Фебруар
5. Тема: Репродуктивно здравље		
Припрема деце за психофизичке промене у пубертету. Упознавање ученика са полно преносивим болестима. Развијање свести о значају интимне хигијене и здрављу репродуктивних органа.	Ова тема реализоваће се кроз садржаје рада одељењских заједница, часова биологије (7. разред), разговоре са школским педагогом и психологом, као и предавања стручњака из Дома здравља Велика Плана. Предавања ће обухватити ученике предметне наставе.	Децембар
6. Тема: Физичка активност и здравље		
Проширивање знања о значају правилне рекреације за здравље. Развијање код ученика жеље за рекреацијом. Оспособљавање ученика за правилан	Путем предавања и разговора на часовима физичког васпитања и часовима одељењске заједнице ученицима ће бити упознати са значајем рекреације и појединих спортова за здравље, принципима правилне рекреације (надзор, исхрана, хидратација), начинима препознавања умора и правилном организацијом дана.	Фебруар-март

распоред времена за рад и одмор.		
7. Тема: Ментална хигијена		
Превенција проблема у развоју и адаптацији. Развијање свести ученика о психичким процесима. Оспособљавање ученика за контролу над својим понашањем и конструктивно решавање конфликта.	Тема ће бити реализована кроз садржаје рада одељењских старешина и разговоре и предавања психолога, а обухватиће препознавање и изражавање осећања, конструктивно решавање сукоба, развијање самопоштовања, адаптацију на новине при поласку у 1. и 5. разред, ношење са страхом и тремом, развој слике о себи у периоду адолесценције.	Током године
8. Тема: Хумани односи међу половима		
Упознавање разлика између полова. Развијање свести о равноправности полова. Развијање односа поштовања међу супротним половима.	На часовима одељењске заједнице и грађанског васпитања (разговори, дискусије, радионице), као и кроз предавања психолога и педагога, биће обрађене теме примарних и секундарних полних карактеристика, равноправности полова, поделе послова у кући, дружења и пријатељства између различитих полова.	Април

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ		
Циљ: Циљ социјалне заштите ученика је редовна брига о ученицима, посебно о ученицима из осетљивих друштвених група, ради подстицања позитивне социјалне климе у школи и остваривања права детета.		
Задаци	Начин остваривања	време
1. Тема: Дечја недеља		
Упознавање ученика са Повељом о правима	На часовима одељењских заједница ученици ће бити упознати са	Октобар

детета УН. Подстицање и неговање демократског духа и ученичких иницијатива и активности.	основним дечјим правима, а биће им омогућено и да кроз дискусију предлажу евентуално проширење листе дечјих права. У току Дечје недеље, у школи ће бити организовани различити облици дружења, културне и спортске активности, изложбе, маскенбал... У рад ће бити укључен Ученички парламент кроз покретање иницијатива и акције.	
2. Тема: Брига о ученицима - лични и социјални развој		
Редовно праћење и идентификовање социјалних потреба ученика. Помоћ ученицима који имају проблема у личном и социјалном развоју. Стицање вештине да се заузме сопствено место у одређеном социјалном окружењу и да појединац буде значајан део одређене групе.	Одељењске старешине и ПП служба редовно разговарају са ученицима и родитељима о социјалном статусу детета и породице, о томе воде уредну евиденцију, поштујући поверљивост информација. Са ученицима код којих је примећена потреба за подршком у личном или социјалном развоју ПП служба ће обављати саветодавни рад са ученицима и породицом. Школа ће сарађивати са Центром за социјални рад у Великој Плани међусобним прослеђивањем релевантних информација, битних за ученике који имају социјалних проблема. У школи ће се организовати акције за прикупљање помоћи ученицима којима је то потребно. Такође, постоји редовна сарадња са Црвеним крстом Велика Плана кроз акције Недеља солидарности, Светски дан детета...	Током године
3. Тема: Међусобни односи - Дискриминација и толеранција		
Неговање и подстицање толеранције, узајамног уважавања, поштовања и бриге о другима. Развијање сарадничких односа, хуманог	Ова тема ће се реализовати кроз часове одељењских заједница, грађанског васпитања, верске наставе, као и разговором са школским педагогом и психологом. Активно ће бити укључени и Тим за заштиту ученика од насиља (предавања, дискусије, радионице) и Тим за инклузију.	Током године

односа према старијима и међу половима, као и односа према особама различите културе, тредиције, верске припадности... Развијање вештина ненасилне комуникације и конструктивног решавања конфликта.		
4. Тема: Заштита ученика од насиља		
Оспособљавање ученика да препознају различите облике непримереног понашања. Развијање самоконтроле и одговорности за сопствене поступке. Оснаживање и подршка породици у превенцији и заштити деце од насиља.	Тема ће бити реализована кроз програме превенције и интервенције. У оквиру ове теме, поред садржаја који су планирани за часове одељењских старешина, организоваће се предавање о малолетничкој делинквенцији у сарадњи са ОУП Велика Плана. Предвиђени задаци ће се реализовати и кроз активности Тима за заштиту ученика од насиља путем предавања, презентација, радионица, вршњачке едукације. ПП служба ће нарочито бити укључена преко саветодавног рада са учеником и породицом. Случајеви насиља ће се континуирано евидентирати, уз праћење и процењивање учесталости и облика насилничког понашања.	Током године

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ: Циљ програма заштите животне средине је развијање еколошке свести код деце, као и свести о значају очувања природних ресурса.

Задаци:

Анализа стања животне средине у непосредном окружењу.

Развијање еколошке свести и свести о проблему загађења животне средине и значају очувања природе.

Развијање свести о повезаности школског знања са животним ситуацијама.

Развијање свести о култури живљења и култури становања. Развијање хигијенских, естетских и радних навика. Укључивање ученика у еколошке акције које организује локална заједница или држава.		
Активности	Начин остваривања	Носиоци активности
1. Тема : Наша околина		
- Анализа стања животне средине у непосредном окружењу - Анкетирање ученика, наставника, родитеља и мештана села о еколошким проблемима у селу. - Теренско истраживање животне средине у непосредном окружењу	У оквиру редовних часова предмета свет око нас, природа и друштво, чувари природе, народна традиција, грађанско васпитање и биологија, ученици ће радити пројектне задатке везане за истраживање о стању животне средине, степену угрожености и мерама заштите. Ученици старијих разреда ће осмишљавати и спроводити анкете о еколошким проблемима у непосредном окружењу. На редовним часовима, ваннаставним активностима или за време екскурзија и наставе у природи организоваће се „еколошка патрола“ која ће обављати теренска истраживања.	Ученици, учитељи, наставници грађанског васпитања и биологије. Чланови еколошке секције.
2. Тема: Како деца могу да заштите животну средину		
- Уређење учионица и школског дворишта. - Гајење саксијског цвећа и уређење зелених површина. - Гајење биљака у башти лековитог биља. - Израда канти за смеће. - Израда плаката и панона	Ученици ће на основу задужења по одељењима бринути о уређењу учионица, гајењу саксијских биљака и одржавању зелених површина у школском дворишту. Ученици осмих разреда посадиће „Дрво генерације“ у школском дворишту. У оквиру еколошке секције ученици ће радити у врту лековитог биља, организовати чајанке и вршњачку едукацију о лековитом биљу.	Ученици, родитељи, учитељи, наставници ликовне културе, техничког и биологије. Чланови еколошке секције, ликовне секције и секције дечијег стваралаштва..

поводом обележавања еколошких датума. - Маркирање угрожених терена у непосредном окружењу. - Радионице рециклаже. - Тематске изложбе и предавања о животној средини.	На часовима техничког образовања и ликовне културе ученици ће осмишљавати и израђивати канте за смеће, као и плакате и паное поводом обележавања важних еколошких датума. „Еколошке патроле“ ученика млађих разреда ће организовати постављање табли упозорења на местима где је уочен еколошки проблем. У оквиру еколошке, ликовне и секције дечијег стваралаштва биће организоване радионице за израду предмета од рециклираног материјала. Поводом обележавања еколошких датума биће организоване тематске изложбе и предавања (вршњачка едукација).	
3. Тема: Еколошке акције и пројекти		
- Акције прикупљања старог папира и лименки. - Еколошке акције у организацији локалне самоуправе. - Учешће у акцији „Сат за нашу планету“ - Сарадња са другим школама или организацијама у циљу очувања животне средине.	Више пута током године биће организоване акције прикупљања рециклажног отпада. Школа ће учествовати у свим акцијама које организује локална самоуправа. Поводом акције „Сат за нашу планету“, чланови еколошке секције промовисаће значај одрживог коришћења ресурса. Школа ће сарађивати са другим школама или организацијама у сви еколошким акцијама и пројектима.	Ученици, родитељи, учитељи, наставници, остали запослени. Чланови еколошке секције, ликовне секције и секције дечијег стваралаштва..
Напомена: Временска артикулација планираних активности није прецизирана, јер њихова реализација зависи од временских прилика и од планова редовне наставе и ваннаставних активности, као и од термина организације акција и пројеката од стране локалне заједнице или државе.		

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ И РОДИТЕЉИМА

Циљ: Препознавање партнера у реализацији свих врста активности у школи уз активно укључивање родитеља у живот и рад школе

Активности	Начин остваривања
- Активности програма сарадње са друштвеном средином и родитељима реализоваће се кроз сарадњу са следећим институцијама: - Локална самоуправа – органи општинске управе Велика Плана - Центар за социјални рад - Дом здравља - Полиција и сектор за ванредне ситуације МУП-а Србије - Средње школе из Велике Плана, Раче и Свилајнца - Привреда – реални сусрети - Црква - Црвени крст - Дневни центар за церебралну парализу „ЛАНЕ“ - Сеоски културни центар Марковац - Центар за културу „Масука“ - Библиотека „Радоје Домановић“ - Културно-уметничка друштва - Спорт - Упознавање родитеља ученика са постојањем и радом Тима и избор родитеља за члана - Укључивање родитеља у културне и спортске активности	- Начин остваривања реализоваће се следећим активностима: - Финансијска подршка - Размена информација - Рад на пројектима (Локални економски развој) - Одељење за друштвене делатности - Размена информација приликом израда социјалних карата ученика - Праћење социјалних и породичних прилика ученика - Стварање хигијенских услова за почетак школске године - Систематски преглед ученика и вакцинација - Предавања за ученике и родитеље и здравствене радионице: - Болести прљавих руку - Пирамида правилне исхране - Штетност пушења - Пубертет – интимна хигијена - Припрема за психофизичке промене код дечака и девојчица - Спорт у животу деце у развоју - Препознавање криминогеног понашања - Трговина дрогом - Обука наставника за реаговање у ванредним ситуацијама - Презентације у оквиру професионалне оријентације ученика – Сајам професија

• Коришћење школске библиотеке за родитеље • Прихватање мишљења родитеља у областима које су значајне за образовање њихове деце • Укључивање родитеља у вођење "Дечјег дневника" о напредовању свог детета • Редовно извештавање родитеља о активностима у школи • Сарадња на релацији црква- ученик- родитељ-наставник • Едукација родитеља о безбедном коришћењу телевизије и интернета (информатичко описмењавање)	• Лична инетресовања и животно планирање • Информисање ученика о различитим занимањима • Могућности школовања и каријере • Реални сусрети (експерти у школи, презентације занимања, родитељска занимања, посете предузећима) • Предавање о личној хигијени и трговини људима • Тематска предавања за наставнике • Фолклор – КУД Ђурђевдан; Ново Село и КУД Лапово • Фудбалски клуб Напредак - Марковац
--	---

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	
Циљ: Циљ рада школске библиотеке је развијање навике читања и љубави према књижевности код ученика као и развијање навике коришћења библиотечких услуга, и оспособљавање ученика да проналазе и користе разне потребне им информације. У раду са наставним особљем циљ је побољшавање наставног процеса проналажењем нове литературе за васпитно-образовни рад.	
ТЕМА 1: Рад на уређењу књижног фонда	
Исходи	Начин остваривања
Уређење књижног фонда и ажурирање података о њему.	Фонд се уређује груписањем књига по врстама и областима. О свакој књизи води се одговарајућа евиденција. Редовно се ажурира каталог књига у електронском облику, који је уједно и претраживач.
ТЕМА 2: Рад са корисницима библиотечких услуга	
Издавање књига ученицима, наставницима и ненаставном особљу школе.	У библиотеци се води регистар корисника библиотечких услуга. Библиотека у матичној школи је за кориснике отворена сваког наставног дана. Осим издавања књига и других публикација дужност библиотекара је и помагање ученицима да дођу до информација које су им потребне (за учење, писање радова, израду презентација и сл.). Ученицима се такође пружа подршка у проналажењу књига за Читалачку значку.

ТЕМА 3: Остале активности	
Активно укључивање школске библиотеке у школски живот и рад.	Укључивање у рад секција, подршка предавањима у библиотеци, одржавање изложби дечјих радова, постављање изложби са темом књига, посета Сајму књига, прибављање информација о новим издањима књига, подршка у одржавању тематских дана (интегративна настава), подршка приликом извођења часова стручног усавршавања.

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Циљ: Циљ реализације програма излета, екскурзија и наставе у природи је упознавање ученика са географским, историјским и културним локалитетима у Србији, упознавање различитих облика рељефа, животињског и биљног света, историјских и верских објеката, доживљавање лепог у природи, развијању правилног односа према природи и њеном очувању. Реализација програма излета, екскурзија и наставе у природи има за циљ и савладавање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја наставних предмета, појава и односа у природној друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа.

Задаци који се остварују реализацијом програма екскурзије су:

- проучавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно-последичких односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- стицање нових сазнања;
- развијање интересовања за природу и развијање еколошких наука;
- познавање занимања људи која су карактеристична за поједине крајеве;
- развијање позитивног односа према националним, уметничким и културним вредностима;
- изграђивање екстетских, културних и спортских навика;
- развијање позитивних социјалних односа међу ученицима и наставницима.

Образовно-васпитни задаци:

- проучавање објеката и феномена у природи
- уочавање узрочно-последичних веза у конкретним природним условима
- развијање интересовања за природу
- изграђивање еколошких навика
- упознавање начина живота, обичаја и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивних односа према националним, културним, естетских вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима
- схватање значаја здравља и здравих стилова живота
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање
- развијање способности оријентације у простору
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора
- подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Начин остваривања једнодневних излета, дводневних и тродневних екскурзија:

У избору програмских садржаја и маршрута екскурзија, као и њиховог трајања узимају се у обзир захтеви наставних програма свих предмета које ученици изучавају у тој школској години, циљеви и задаци екскурзије, узраст ученика и њихове психофизичке способности. У стручној припреми екскурзија учествују сви наставници који се пажљиво упознају са маршрутом екскурзије и могућностима које она пружа. У избору дестинација активно учествују и родитељи ученика. Комисије за екскурзије формираће се по потреби у складу са планом организације екскурзија, излета и наставе у природи. Чланови комисије ће бити: стручни сарадник, руководилац одељењског већа, члан Савета родитеља и члан Школског одбора школе. Задаци комисије за екскурзије: избор дестинација за екскурзије, избор најповољније понуде, односно туристичке агенције која ће реализовати екскурзију, анализа извештаја са екскурзије. Наставничко веће школе верификује избор дестинација за екскурзију, бира стручног вођу пута који сачињава оперативни план рада за сваки дан екскурзије. Ученици и родитељи ученика се пре поласка на екскурзију упознају са планом и програмом екскурзије. Приликом реализације екскурзије посебно се води рачуна о безбедности ученика и развијању самосталности и личне одговорности.

По повратку са екскурзије стечена знања и искуства интегришу се у наставни процес. Са ученицима се размењују утисци, и врши систематизација и обрада података добијених током екскурзије, а од прикупљеног материјала (цртежи, фотографије, музејских експоната, биљног и животињског света, културно-историјских споменика, установа култура, природних лепота...) наставници који реализују екскурзију праве изложбу или презентацију која се може наћи на школском сајту или на панелу у холу школе. Вођа пута прави извештај о реализованој екскурзији односно излету.

Предлог маршрута за једнодневни излет ученика од првог до четвртог разреда

Дестинација	Садржај	Време реализације	Носиоци реализације
- Свилајнац - манастир Манасија - манастир Раваница - Јагодина	Обилазак Природњачког музеја у Свилајнцу, манастира Манасије и Раванице, обилазак изложбе макета манастира код Деспотовца. Посета музеја воштаних фигура, аква парка и зооврта.	мај	Вођа пута и одељењске старешине
- Београд	Обилазак храма Светог Саве, Зоолошког врта, Калемегдана са обиласком тврђаве, споменика Победник и куле Небојше, конака Кнегиње Љубице	мај	Вођа пута и одељењске старешине

- Ниш	Обилазак Нишке тврђаве, посета Чегру и Ћеле-куле. Обилазак Нишке	мај	Вођа пута и одељењске старешине
- Сремски Карловци - Нови Сад	Обилазак Патријаршије и Карловачке гимназије. Посета Стражилову и обилазак Петроварадинске тврђаве. Разгледање града, посета Природњачком музеју и спортске дворане.	мај	Вођа пута и одељењске старешине
- Сокобања	Обилазак летње позорнице и етно куће, два градска парка и реке Моравице, шетња до излетишта Лептерије.	мај	Вођа пута и одељењске старешине
- Оплепац - Аранђеловац - Таково - Горњи Милановац	Обилазак маузолеја и куће краља Петра, обилазак куће Карађорђа Петровића. У Аранђеловцу шетња Буковичком бањом У Таково обилазак цркве брвнаре.	мај	Вођа пута и одељењске старешине
Предлог маршрута за дводневну екскурзију ученика од петог до седмог разреда			
Дестинација	Садржај	Време реализације	Носиоци реализације
- Ниш - Власина - Сурдулица	Обилазак знаменитих културних и историјских локалитета на подручју града Ниша као што су Нишка тврђава, Чегар, градски музеј, Ћеле-кула и Нишка бања. Обилазак Власинског језера и Сурдулице. Обилазак манастира Прохор Пчињски. Ноћење у Нишу или на Власини	април или мај	Вођа пута и одељењске старешине
- Ресавска пећина - Борско језеро - Доњи Милановац - Ђердап	Обилазак знаменитих културно-историјских, локалитета на подручју источне Србије и упознавање са географско-биолошким карактеристикама овог подручја. Обилазак	април или мај	Вођа пута и одељењске старешине

- Сребрно језеро - Виминацијум - Или - Неготин - Кладово - Гамзиград	Ресавске пећине, Борског језера, Лепенског Вира, ноћење у Доњем Милановцу. Обилазак ХЕ Ђердап, Голубачке тврђаве, Сребрног језера и археолошког налазишта Виминацијум. Могуће је организовати посету ергели коља у Љубичеву. У зависности од интересовања ученика могуће је променити маршруту тако што би ученици уместо Ресавске пећине и Борског језера обишли Гамзиградску тврђаву и кућу хајдук Вељка у Неготину.		
- Крушевац - Ђавоља Варош - Пролом бања - Копаоник - Краљево	Обилазак националног парка Копаоник и упознавање са његовим географско-биолошким карактеристикама, културно-историјских споменика, природних леčiliшта, на подручју централне и југо-западне Србије Обилазак цркве Лазарице у Крушевцу, природног феномена Ђавољу Варош, леčiliшта Пролом бања и Јошаничка бања, манастира Жича и Студеница. Ноћење на Копаонику и разгледање планине, шетња до Панчићевог врха и обилазак планинарског дома. Разгледање града Краљево.	април или мај	Вођа пута и одељењске старешине
- Смедерево - Бела Црква	Обилазак Смедеревске тврђаве и градског музеја у Смедереву. Обилазак Белоцркванских језера, ноћење у Вршцу	април или мај	Вођа пута и одељењске старешине

- Вршац	посета музеју и обилазак Вршачког брега.		
- Овчарско-кабларска клисура - Кремна - Сирогојно - Златар - Кањон Увца - Манастир Милешева - Златибор	Путовање кроз Овчарско-кабларску клисуру са посетом неког од манастира, путовање кроз Кремну, обилазак етно села Сирогојно. Ноћење на Златару. Наставак путовања кроз Нову Варош и обилазак манастира Милешева. Обилазак кањона Увца. Повратак уз преко Златибора где би ученици провели поподне.	април или мај	Вођа пута и одељењске старешине
- Смедерево - Ковачица - Царска бара - Нови Сад - Петроварадин - Сремски Карловци	Обилазак Смедеревске тврђаве и градског музеја у Смедереву. Посета музеју наивне уметности у Ковачици Посета Царској бари, вожња бродићем Ноћење у Новом Саду, обилазак Дунавског парка, споменика С. Милетића, Ј.Ј. Змаја, разгледање катедрале, православне цркве, обилазак Матице српске и Народног позоришта. Посета Природњачком музеју. Обилазак Петроварадинске тврђаве. Обилазак Карловачке гимназије и Патријаршије. Посета Капели мира	април или мај	Вођа пута и одељењске старешине
- Сремски Карловци - Нови Сад - Дворац Дунђерски / Зобнатица	Обилазак Карловачке гимназије и Патријаршије. Посета Капели мира Ноћење у Новом Саду, обилазак Дунавског парка, споменика С. Милетића, Ј.Ј. Змаја, разгледање	април или мај	Вођа пута и одељењске старешине

- Суботица	катедрале, православне цркве, обилазак Матице српске и Народног позоришта. Посета Природњачком музеју. Обилазак егреле коња Зобнатица или дворца Дунђерски. Посета зоо врту у Суботици и Палићком језеру		
- Вршац - Ечка (Царска Бара) - Зрењанин (дворац Дунђерски) - Суботица - Зобнатица - Палићко језеро - Нови Сад - Фрушка Гора	Путовање преко Ковина до Вршца (обилазак града), наставак путовања до Ечке (Царска бара), а затим до Зрењанина, обилазак дворца Дунђерски, долазак у Суботицу, смештај у хотел, вечера и ноћење Обилазак Суботице (Градска кућа), посета ергели коња Зобнатица. Обилазак Палићког језера и Зоолошког врта. Након ручка путовање до Новог Сада, обилазак града и наставак путовања преко Фрушке Горе. Посета једном од фрушкогорских манастира. Повратак за Марковац преко Београда.	април или мај	Вођа пута (директор или помоћник директора) и одељењске старешине.
Предлог за тродневну екскурзију ученика осмог разреда			
Дестинација	Садржај	Време реализације	Носиоци активности
- Овчар бања - Тара - Дрвенград - Шарганска осмица - Бајина Башта - Мали Зворник - Бања Ковиљача - Бранковина	Обилазак Овчар бање и манастира у том крају, обилазак Таре, Шарганске осмице, Дрвенграда и вожња ћиром. Ноћење у Бајиној Башти. Обилазак хидроелектране Перућац и реке Врело. Обилазак западне Србије, Тршића, Бранковине, посета манастиру Троноша Ноћење у Малом Зворнику или Бањи Ковиљачи Шетња Ваљевом и посета музеју Повратак преко Шапца и Сремске Митровице где	октобар	Вођа пута и одељењске старешине

- Тршић - Ваљево - Шабац - Сремска Митровица	ученици могу посетити Сирмијум или преко Лазареваца и Тополе.		
- Сремска Митровица - Станишићи - Бијељина - Зворник - Сарајево - Вишеград - Мокра Гора.	Путовање преко Сремске Митровице и граничног прелаза Сремска Рача до етно села Станишићи. Обилазак етно села. Наставак путовања и обилазак Бијељине и Зворника. Долазак у Сарајево у вечерњим сатима, смештај у хотел, вечера, ноћење. Обилазак Баш чаршије, главне католичке и православне цркве, ручак, обилазак врела реке Босне, повратак у хотел, вечера и ноћење. После доручка полазак из Сарајева преко Јахорине ка Вишеграду. Обилазак Вишеграда (мост Мехмед паше и Андрићград), ручак, прелазак границе Котроман, обилазак Мокре горе (Шарганска осмица и Дрвенград), преко Ужица и Чачка повратак у Марковац	октобар	Вођа пута (директор или помоћник директора) и одељењске старешине.
Предлог маршрута за наставу у природи за ученике од првог до четвртог разреда			
- Гоч - или - Дивчибаре	Ученици, уз усмеравање учитеља и по тачно планираном дневном распореду, кроз игру и рекреацију долазе до трајнијих знања. Часови у природи изводе се кроз самостални или групни рад и могу бити истраживачки, илустративни или мешовити (делом у природи, а делом у учионици), а могу да послуже за обраду новог градива, систематизацију или примену раније стечених знања. Упознавање карактеристика рељефа, флоре и	април	Наставници разредне наставе

	фауне планинских крајева. Развијање физичких способности (издржљивост, спретност, снага мишића,...). Развијање еколошке свести.		
Програм стручних излета			
1. Посета Сајму књига-Београд			
Време реализације	Носиоци активности	Садржај	
октобар	Наставници српског језика	Ученици, у пратњи наставника српског језика, обилазе Сајам књига. Наставници им предлажу штандове издавача који штампају књиге које су примерене њиховом узрасту, интересовањима и потребама.	
2. Посета Фестивалу науке- Београд (од 5.-8. разреда)			
децембар	Наставници биологије, хемије и физике	Ученици, у пратњи наставника физике, хемије и биологије, обилазе све поставке на различитим локацијама (СКЦ, РК КЛУЗ,...) Током обиласка, ученици слушају предавања излагача, учествују у креативним радионицама, изводе експерименте, такмиче се, учествују у квизовима, микроскопирају,... Могуће је укључити и наставнике и ученике заинтересоване за географију и историју.	
3. Посета Акваријуму-Крагујевац (6. разред)			
март	Наставници биологије	Ученици обилазе акваријум у пратњи наставника биологије и водича са ПМФ-а, који им говори о историјату настанка (формирања) акваријума, врстама које се тамо чувају, значају овог објекта за заштиту врста, као и за научна истраживања и едукацију.	
4. Стручни излет наставника друштвених наука (од 5.-8. разреда)			
септембар/октобар	Наставници историје и географије	Ученици обилазе археолошко налазиште Виминацијум у Костолцу, где их локални водич/предметни наставници историје упознају са најважнијим историјским чињеницама везаним за то место. Наставници географије објашњавају ученицима географске одлике посећених локалитета.	
		Београд-Калемегдан—Етнографски музеј –Саборна Црква или Конак кнегиње	

		Љубице-шетња кнез Михаиловом до Народне скупштине Ниш: Посета цркве Св. Пантелејмона. Обилазак Нишке тврђаве и река Нишава. Посета Ћеле –куле. Црвени крст споменик посвећен жртвама Другог св. Рата. Обилазак града слободно време. Упоредивање рељефа, природних услова живота људи тога краја
5. Посета Америчком ћошку у Крагујевцу (од 5. До 8. разреда)		
октобар	Наставници енглеског језика	Посета Америчком ћошку и учешће у активностима. Обилазак спомен парка Шумарице
6. Стручни излет наставника музичке и ликовне културе (од 5. до 8. Разреда)		
мај	наставници музичке и ликовне културе	Посета опери у „Мадленијануму“ или Народном позоришту, Народном музеју и Музеју примењене уметности у Београду
7. Стручни излет ученика од првог до четвртог разреда		
током школске године	наставници разредне наставе	Ученици обилазе Етно село у пратњи учитеља, који им описује живот и навике људи у прошлости, као и предмете и оруђа која су тада користили. У Радовањском лугу, ученици слушају о историјским догађајима везаним за овај локалитет. Такође, ученици кроз шетњу, уочавају карактеристике рељефа, флоре и фауне, али и увежбавају кретање по неравном терену.
		Београд – Калемегдан – Етнографски музеј –Саборна Црква или Конак кнегиње Љубице-шетња кнез Михаиловом до Народне скупштине
8. Посета Музеју илузија и Музеју науке и технике-Београд		
април	Наставници природних наука	Ученици, у пратњи наставника и кустоса музеја, обилазе Музеј илузија и Музеј науке и технике, посматрају поставке и учествују у интерактивним радионицама. Поставке музеја доприносе повезивању наставних садржаја из математике, физике и биологије кроз практичну примену у реалном животу.
Посете пријатељским школама у иностранству		
1. Посета школи Крсте Петков Мисирков у Радовишу – Северна Македонија		
новембар	Директор и наставници	Учешће у програму поводом прославе Дана школе, учешће у такмичењима, које школа у Радовишу организује, као и обилазак околине и присуство часовима по

		избору ученика и дружење са вршњацима. Упознавање друге државе, њене историје, културних достигнућа, језика и особености географских одлика, као и верских карактеристика околног становништва. Ученици у пратњи наставника путују ауто путем преко Ниша, прелазе границу у Прешеву, затим према Радовишу, обилазе, Струмицу, Дорјанско, Охридско језеро и Скопље. Смештени су код ученика вршњака, са њима обилазе град и присуствују свим активностима које за њих буду организоване.
2. Посета школи Мокро у Мокром на Палама – Република Српска		
У току године	Директор и наставници	Учешће у такмичењима које организује школа домаћин, присуство часовима као вид размене искустава, обилазак знаменитости у околини и дружење са вршњацима. Развијање социјалних компетенција ученика. Упознавање друге државе, њене историје, културних достигнућа, говора и особености географских одлика, као и верских карактеристика околног становништва. У пратњи наставника путују преко Златибора, прелазе границу код Котромана, обилазе Вишеград, настављају путовање преко Сокоца и Романије до Пала. Обилазе Сарајево, Вучју луку, врело Босне. Смештени су код ученика вршњака, са њима обилазе град и присуствују свим активностима које за њих буду организоване.

РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ

Циљ: На основу сагледавања стања у школи, (активности Тима за самовредновање, извештаја стручних већа, анкета и разговора), одредити потребе и приоритете будућег развоја школе у циљу отклањања недостатака и даљег унапређења квалитета рада школе.

Активности	Начин остваривања
------------	-------------------

- Конституисање Актива за школско развојно планирање - Израда и усвајање плана рада Актива и подела задужења члановима Актива - Састављање Акционог плана за предстојећу школску годину - Континуирано праћење реализације Акционог плана за текућу годину - Анализа актуелних потреба школе и предвиђање одређених мера за побољшање истих - Сарадња са свим интересним групама – ученицима, родитељима, наставницима, руководством школе, локалном средином, при реализацији Развојног плана - Анализа реализације Акционог плана за текућу годину и писање извештаја	• Састанци чланова Актива за ШРП на крају сваког тромесечја. • Чек-листе, анкете, разговори са ученицима, наставницима, родитељима, Стручним већима и Тимовима • Прикупљање извештаја, писане и фото-документације о реализованим активностима • Презентација рада Актива на НВ, Савету родитеља, Школском одбору.
---	--